EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

21. oktoober 2010 *

Kohtuasjas C-185/08,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Rechtbank 's-Gravenhage (Madalmaad) 23. aprilli 2008. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 29. aprillil 2008, menetluses

Latchways plc,

Eurosafe Solutions BV

versus

Kedge Safety Systems BV,

Consolidated Nederland BV,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts, kohtunikud D. Šváby (ettekandja), E. Juhász, G. Arestis ja T. von Danwitz,

kohtujurist: V. Trstenjak,
kohtusekretär: ametnik C. Strömholm,

arvestades kirjalikus menetluses ja 25. veebruari 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Latchways plc ja Eurosafe Solutions BV, esindaja: *advocaat* A. Mak,

– Kedge Safety Systems BV ja Consolidated Nederland BV, esindaja: *advocaat* E. Schelhaas,

– Madalmaade valitsus, esindaja: C. Wissels,

– Belgia valitsus, esindaja: J.-C. Halleux,

– Euroopa Komisjon, esindajad: S. Schønberg ja G. Zavvos, keda abistas *advocaat* F. Tuytschaever,

olles 28. aprilli 2010. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada nõukogu 21. detsembri 1988. aasta direktiivi 89/106/EMÜ ehitustooteid puudutavate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT 1989, L 40, lk 12; ELT eriväljaanne 13/9, lk 296), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. septembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 447) (edaspidi „direktiiv 89/106"), nõukogu 21. detsembri 1989. aasta direktiivi 89/686/EMÜ isikukaitsevahendeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 399, lk 18; ELT eriväljaanne 13/10, lk 98), mida on muudetud määrusega nr 1882/2003 (edaspidi „direktiiv 89/686"), ning nõukogu 22. juuli 1993. aasta otsust 93/465/EMÜ, mis käsitleb tehnilise ühtlustamise direktiivides kasutatavaid vastavushindamismenetluse eri etappide mooduleid ning CE-vastavusmärgise kinnitamise ja kasutamise eeskirju (EÜT L 220, lk 23; ELT eriväljaanne 13/12, lk 195).

2 See taotlus esitati ühelt poolt Latchways plc ja Eurosafe Solutions BV (edaspidi vastavalt „Latchways" ja „Eurosafe Solutions") ning teiselt poolt Kedge Safety Systems BV ja Consolidated Nederland BV (edaspidi vastavalt „Kedge Safety Systems" ja „Consolidated Nederland") vahelises kohtuvaidluses, mille ese on küsimus, kas Latchwaysi ja Kedge Safety Systemsi toodetud katustel teostatavate tööde käigus allakukkumise vältimiseks mõeldud ankurdusseadmed on kindlad ning kas sellistele ankurdusseadmetele võib või peab kinnitama CE-märgise.

Õiguslik raamistik

Liidu õigusnormid

Direktiiv 89/106

3 Direktiivi 89/106 artikkel 1 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse ehitustoodetele, kuivõrd artikli 3 lõikes 1 osutatud ehitistele esitatavad olulised nõuded neid puudutavad.

2. Ehitustoode tähendab käesoleva direktiivi tähenduses toodet, mis on toodetud püsivaks paigaldamiseks ehitisse, sealhulgas nii hoonetesse kui rajatistesse.

[…]”

4 Selle direktiivi artikkel 2 sätestab:

„1. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et artiklis 1 osutatud [ehitus]tooteid, mis on kavandatud kasutamiseks ehitistes, võib viia turule ainult juhul, kui nad on kõlblikud otstarbekohaseks kasutamiseks, see tähendab, et neil on sellised omadused, et ehitised, kuhu nad püsivalt paigaldatakse, üles pannakse, kasutatakse või monteeritakse, vastavad õige projekteerimise ja ehitamise korral artiklis 3 osutatud olulistele nõuetele, kui selliste ehitiste kohta kehtivad selliseid nõudeid sisaldavad eeskirjad.

2. a) Kui ehitustooted kuuluvad teisi aspekte käsitlevate direktiivide rakendusalasse, mis näevad samuti ette artikli 4 lõikes 2 märgitud CE-märgise kinnitamist, näitab märgis, et eeldatakse ehitustoodete vastavust ka nende direktiivide sätetele.

[…]”

5 Nimetatud direktiivi artikkel 3 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Ehitiste suhtes kohaldatavad olulised nõuded, mis võivad mõjutada toote tehnilisi omadusi, on sätestatud eesmärkide kaupa I lisas. […]

[…]

3. Olulised nõuded täpsustatakse dokumentides (tõlgendusdokumentides), et luua vajalikud seosed lõikes 1 sätestatud oluliste nõuete ja standardiseerimismandaatide, Euroopa tehnilise tunnustuse suuniste mandaatide või muude tehniliste kirjelduste vahel artiklite 4 ja 5 tähenduses."

6 Sama direktiivi artikkel 4 sätestab:

„1. Standardeid ja tehnilisi tunnustusi nimetatakse käesoleva direktiivi tähenduses tehnilisteks kirjeldusteks.

Ühtlustatud standardid on käesoleva direktiivi tähenduses tehnilised kirjeldused, mille on vastu võtnud [Euroopa Standardikomitee (CEN)] või [Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee (Cenelec)] või mõlemad, komisjoni poolt antud mandaatide alusel kooskõlas [nõukogu 28. märtsi 1983. aasta] direktiiviga 83/189/EMÜ [millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord (EÜT L 109,

lk 8)] artiklis 19 osutatud komitee arvamuse põhjal ning kooskõlas komisjoni ja kahe nimetatud asutuse poolt 13. novembril 1984 allkirjastatud koostöö üldsätetega.

2. Kui ehitustoodetel on CE-märgis, mis näitab nende vastavust käesoleva direktiivi sätetele, sealhulgas V peatükis sätestatud vastavushindamise menetluste ja III peatükis sätestatud menetluse nõuetele, ja neid kasutades on võimalik püstitada selliseid rajatisi, mis õigesti konstrueerituna ja ehitatuna vastavad artiklis 3 märgitud olulistele nõuetele, käsitlevad liikmesriigid neid tooteid kasutamiskõlblikena. CE-märgis näitab:

a) et tooted vastavad asjakohastele siseriiklikele standarditele, millesse võetakse üle ühtlustatud standardid, mille viited on avaldatud Euroopa Ühenduste Teatajas. Liikmesriigid avaldavad nimetatud siseriiklike standardite kohta viited;

b) et nad vastavad Euroopa tehnilisele tunnustusele, mis on välja antud vastavalt III peatükis esitatud korrale

või

c) et nad vastavad lõikes 3 osutatud siseriiklikele tehnilistele kirjeldustele selles osas, kus puuduvad ühtlustatud kirjeldused; selliste siseriiklike kirjelduste nimekiri koostatakse artikli 5 lõikes 2 sätestatud korras.

[…]”

7 Direktiivi 89/106 artikkel 7 on sõnastatud järgmiselt:

„1. [Ehitustoodete] ühtlustatud standardite kvaliteedi tagamiseks töötavad standardid välja Euroopa standardimisorganisatsioonid mandaatide alusel, mille annab komisjon […].

2. Väljatöötatud standardid sõnastatakse võimaluse piires [ehitus]toote toimivusena, võttes arvesse tõlgendusdokumente.

3. Kui Euroopa standardimisorganisatsioonid on standardid välja töötanud, avaldab komisjon viited standarditele Euroopa Ühenduste Teataja C-seerias."

8 Selle direktiivi I lisa punkt 4 on sõnastatud järgmiselt:

„4. Ohutus kasutamisel

Ehitis peab olema projekteeritud ja ehitatud nii, et tal ei esineks lubamatuid õnnetusriske kasutamisel ja ekspluateerimisel, nagu näiteks libisemine, kukkumine, kokkupõrge, põletus, surmava elektrilöögi saamine, vigastused plahvatusest."

Direktiiv 89/686

9 Direktiivi 89/686 artikkel 1 sätestab:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse isikukaitsevahendite (edaspidi IKV) suhtes.

Selles nähakse ette nende turuleviimise ja ühenduses vaba liikumise tingimused ja ohutuse põhinõuded, millele IKVd peavad vastama, et tagada kasutajate tervise kaitse ja ohutus.

2. Käesolevas direktiivis tähendab IKV mis tahes seadet või vahendit, mis on konstrueeritud selleks, et inimene kannaks või hoiaks seda kaitseks ühe või mitme tema tervist ja ohutust ohustava mõjuri eest.

IKV-de hulka kuuluvad samuti:

a) mitmest seadmest või vahendist koosnev liitvahend, mille tootja on sidusalt ühendanud inimese kaitsmiseks ühe või mitme võimaliku samaaegse ohu eest;

b) kaitseseade või -vahend, mis on püsivalt või lahtivõetavana ühendatud individuaalse vahendiga, millel ei ole kaitseotstarvet ja mida inimene kannab või hoiab teatava tegevuse sooritamiseks;

c) vahetatavad IKV osad, mis on selle normaalseks toimimiseks vajalikud ja mida kasutatakse ainult selle IKV jaoks.

3. Iga süsteemi, mis on viidud turule koos IKV-ga ja mida kasutatakse viimase ühendamiseks teise välise lisaseadmega, tuleb käsitleda IKV sidusosana ka siis, kui ei ole ette nähtud, et kasutaja kannab või hoiab seda süsteemi pidevalt kogu ohuga kokkupuutumise ajal.

[…]”

10 Selle direktiivi artikkel 3 sätestab:

„Artiklis 1 osutatud IKV peab vastama II lisas ettenähtud tervise ja ohutuse põhinõuetele.”

11 Nimetatud direktiivi artikli 4 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid ei või keelata, piirata ega takistada IKV-de või nende osade turuleviimist, kui need vastavad kõnealuse direktiivi sätetele ja kui neil on CE-märgis, mis tõendab nende vastavust kõigile kõnealuse direktiivi sätetele, sealhulgas II peatüki sertifitseerimismenetluse nõuetele.”

12 Direktiivi 89/686 II lisa punkt 3.1.2.2 sätestab:

„Allakukkumise vältimine

Allakukkumise või selle tagajärgede vältimiseks kavandatud IKV-l peavad olema julgestusrihmad selle kinnitamiseks keha külge ja vahendid kinnitamiseks kindla kinnituspunkti külge. IKV tuleb konstrueerida selliselt, et ettenähtud kasutustingimustes tagada lühim võimalik vertikaalkukkumise vahemaa, mis aitab ennetada takistuste vastu põrkamist ja ära hoida pidurdusjõu kasvamist lävväärtuseni, millest kõrgemal võib inimene saada vigastusi või kukkuda edasi mõne IKV osa katkemise tõttu.

IKV peab samuti tagama, et pärast kukkumise peatamist jääb inimene sobivasse asendisse, milles ta võib vajaduse korral abi oodata.

Tootja kasutusjuhendis peab olema täpselt ja täielikult esitatud eeskätt järgmine informatsioon:

– kindlale kinnituspunktile esitatavad nõuded ja kasutajast allpool oleva vaba kukkumisruumi väikseim lubatud pikkus;

– julgestusrihmade õige kinnitamine ümber keha ja IKV kinnitamine kinnituspunkti külge."

Otsus 93/465

13 Otsuse 93/465 lisa I osa punkt B sätestab:

„CE-[märgise] kinnitamise ja kasutamise põhisuunised on järgmised.

a) CE-[märgis] sümboliseerib vastavust kõikidele kohustustele, mis on tootega seoses tootjale pandud CE-vastavusmärgise kinnitamist käsitlevate [liidu] direktiividega.

[…]

b) Tööstustoodetele kinnitatud CE-[märgis] näitab, et kõnealuse märgise kinnitanud või kinnitamise eest vastutav füüsiline või juriidiline isik on kontrollinud, et toode vastab kõikidele selle suhtes kehtestatud täielikku ühtlustamist käsitlevatele [liidu] sätetele ning on läbinud asjakohased vastavushindamismenetlused.

[…]

e) Kui eridirektiivides ei ole sätestatud teisiti, peavad üldise lähenemisviisi põhimõtetel põhinevate tehnilise ühtlustamise direktiividega hõlmatud tööstustooted kandma CE-[märgist]; sellised erandid ei kaldu kõrvale mitte märgistusnõuetest, vaid vastavushindamisega seotud haldusmenetlusest, mis võib teatavatel juhtudel

osutuda liiga tülikaks. Märgistusnõuetest tehtavaid erandeid ja kõrvalekaldeid tuleb nõuetekohaselt põhjendada.

CE-[märgis] on ainus märgis, mis tõendab, et tööstustooted vastavad üldisel lähenemisviisil põhinevatele direktiividele.

Et vastata kõigile CE-[märgist] käsitlevate direktiivide sätetele, peavad liikmesriigid hoiduma kehtestamast siseriiklikes õigusaktides viiteid muudele vastavusmärgistele peale CE-[märgise].

[…]

i) Tuleb keelata selliste märgiste kinnitamine, mida nende tähenduse ja kuju tõttu kolmandad osapooled võivad segamini ajada CE-[märgisega].

[…]

l) Liikmesriigid peavad kehtestama kõik vajalikud siseriiklikud sätted, et vältida võimalikke segadusi ja CE-[märgise] kuritarvitamist.

„Kui liikmesriik teeb kindlaks, et CE-märgis on kinnitatud põhjendamatult, on tootja või tema esindaja või, kui see on eridirektiivides ette nähtud, erandjuhul [Euroopa Liidus] kõnealuse toote [liidu] turuleviimise eest vastutav isik

kohustatud muutma toote nõuetele vastavaks ja lõpetama seaduserikkumise selle liikmesriigi poolt kehtestatud tingimustel, ilma et see piiraks kaitseklausli kohaldamist käsitleva asjaomase direktiivi sätete kohaldamist. Kui mittevastavus jätkub, peab liikmesriik võtma kõik vajalikud meetmed selleks, et piirata kõnesoleva toote turuletoomist, keelata turuletoomine või tagada toote turult kõrvaldamine kaitseklauslites ettenähtud korras'". [Täpsustatud tõlge]

Standard EN 795 ja selle avaldatud viited Euroopa Ühenduste Teatajas

14 Euroopa standardi EN 795 (edaspidi „standard EN 795") pealkirjaga „Kõrgelt kukkumise kaitse. Ankurdusseadmed. Nõuded ja katsetamine" võtsid vastu CEN ja Euroopa Vabakaubandusassotsiatsioon komisjoni mandaadi alusel. Nimetatud standardi punktid 4.2 ja 4.3.1.1. täpsustavad tehnilised nõuded, millele A1 klassi ankurdusseadmed vastama peavad, ning nende eesmärk on toetada direktiivi 89/686 II lisa punktis 3.1.2.2 sätestatud nõudeid.

15 Standardi EN 795 punkt 3.13 on sõnastatud järgmiselt:

„3.13 Klassid

3.13.1 Klass A

3.13.1.1 Klass A1

Klass A1 hõlmab vertikaal-, horisontaal- ning kaldpindadele, nt seintele, sammastele, aknasillustele kinnitatavaid ehituslikke ankurdusvahendeid.

[…]”

16 Direktiivi 89/686 (muudetud direktiividega 93/68/EMÜ, 93/95/EMÜ ja 96/58/EÜ) rakendamise raames avaldati Euroopa Ühenduste Teatajas komisjoni teatises 2000/C 40/05 (EÜT 2000, C 40, lk 7) standardi EN 795 pealkiri ja viited, millele oli lisatud hoiatus, mille kohaselt: „käesolevas teatises ei käsitleta seadmeid, mida on kirjeldatud klassides A (ehituslikud ankurdusvahendid) […], mille puhul ei saa eeldada vastavust direktiivi 89/686/EMÜ sätetele”.

Siseriiklikud õigusnormid

17 Direktiiv 89/106 võeti Madalmaades üle 16. detsembri 1991. aasta ehitusmäärusega (Bouwbesluit, *Staatsblad* 1991, nr 680), mis asendati alates 2003. aasta 1. jaanuarist 2003. aasta ehitusmäärusega (Bouwbesluit 2003, *Staatsblad* 2002, nr 410), mida on hiljem korduvalt muudetud.

18 Direktiiv 89/686 võeti Madalmaades üle isikukaitsevahendite määrusega (Warenwetbesluit persoonlijke beschermingsmiddelen, *Staatsblad* 1992, nr 396), mis on vastu võetud Madalmaade seadusega, millega muu hulgas reguleeritakse toodete kvaliteeti ja ohutust; määrust on hiljem korduvalt muudetud.

19 Standard EN 795 võeti Madalmaades üles standardiga NEN 795.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

20 Latchways, Kedge Safety Systemsi konkurent, toodab ja turustab Mansafe'i, mis on katusega ühendatud ankurdusseade ja mis kinnitatakse kruvidega katusekatte aluse konstruktsiooni külge. Ta kinnitab nimetatud seadmele standardi EN 795 alusel CE-märgise.

21 Kedge Safety Systems toodab ja turustab omalt poolt Kedge Safetyt, mis on katusega ühendatud ankurdusseade ja mille kinnitamiseks kleebitakse selle juurde kuuluv õnarustega pöördpide bituumenisisaldusega katusekattele. Ta väidab, et see vastab standardile EN 795.

22 Consolidated Nederland, kes on Kedge Safety üks ostjatest, lasi aastatel 2004 ja 2005 kaks korda IKV sertifitseerimiseks volitatud asutusel seda seadet katsetada. Mõlemal juhul leidis viimane, et Kedge Safety vastab standardi EN 795 teatud punktidele klassi A1 seadmete kohta, kuid osutas sõnaselgelt, et läbiviidud katsed ei õigusta CE-märgisega tähistamist ning nende alusel ei saa kinnitada nende seadmete vastavust direktiivile 89/686.

23 Aastal 2005 lasi Latchways Kedge Safetyt kahel muul volitatud asutusel testida. Mõlemad jõudsid järeldusele, et Kedge Safety ei vastanud osale standardis EN 795 ette nähtud kriteeriumidest, kuna teatavas kuumuses tuleb see seade 5,68 kN staatilise koormuse juures lahti, samas kui standard EN 795 punkti 4.3.1.1 kohaselt peab selle vastupidavus olema vähemalt 10 kN.

24 Rechtbank Doordrecht (esimese astme kohus) rahuldas Latchwaysi ja Eurosafe Solutionsi, kes on Mansafe'i levitajad Madalmaades, ajutise meetme kohaldamise taotluse keelata Kedge Safety Systemsil levitada teavet, et ankurdusseade vastab standardile EN 795, välja arvatud juhul, kui seda kasutatakse uutel katustel ja päevadel, mis ei ole päikesepaistelised, ning kohustada sellest kliente informeerima.

25 Põhikohtuasja menetluses nõuavad Latchways ja Eurosafe Solutions, et lõpetataks Kedge Safety turustamine CE-märgiseta, kuna see toode kuulub direktiivi 89/686 kohaldamisalasse. Teise võimalusena paluvad nad keelata Kedge Safety Systemsil ja Consolidated Nederlandil turustada nimetatud toodet mis tahes tüüpi katustel kasutamiseks, viidata standardile EN 795 vastavusele ning väita, et see toode on kindel.

26 Vastuhagis palusid Kedge Safety Systems ja Consolidated Nederland keelata Latchwaysil ja Eurosafe Solutionsil Mansafe'i tähistamine CE-märgisega standardi EN 795 alusel ning selle toote turustamise jätkamine. Kedge Safety Systems ja Consolidated Nederland väidavad oma taotluste toetuseks, et standardi EN 795 klassid A, C ja D kuuluvad direktiivi 89/106 kohaldamisalasse ning seega ei saa Latchways ja Eurosafe Solutions tugineda Mansafe'i direktiivi 89/686 kohasele vastavusdeklaratsioonile.

27 Kuna Rechtbank 's-Gravenhagel tekkis kahtlus direktiivide kohaldatavuse osas kõne all olevate seadmete suhtes, CE-märgise kasutustingimuste ning standardi EN 795 olemuse suhtes, kutsus ta oma 18. juuli 2007. aasta otsusega põhikohtuasja menetluse pooli üles esitama märkusi eelotsuse küsimuste kohta, mille nimetatud kohus plaanis Euroopa Kohtule esitada.

28 Pärast põhikohtuasja poolte märkuste arvessevõtmist otsustas Rechtbank 's-Gravenhage menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas standardi EN 795 klassi A1 mõttes ankurdusseadmed (mis on mõeldud paikseks kasutamiseks) kuuluvad üksnes direktiivi 89/106 […] kohaldamisalasse?

2. Kui esimesele küsimusele vastatakse eitavalt: kas need ankurdusseadmed – näiteks isikukaitsevahendi ühe osana – kuuluvad direktiivi 89/686 […] kohaldamisalasse?

3. Kui esimesele ja teisele küsimusele vastatakse eitavalt: kas eelkõige direktiivi 89/686 […] II lisa ja eriti selle punkti 3.1.2.2. arvestades tuleb kontrollida, kas selle direktiivi kohaldamisalasse kuuluv [IKV] kui selline vastab selle direktiivi põhinõuetele, või tuleb seejuures arvestada ka küsimusega, kas ankurdusseade, millega kaitsevahend ühendatakse, on turvaline II lisas sätestatud võimalikel kasutamistingimustel?

4. Kas ühenduse õigus ja eelkõige [otsus] 93/465 […] lubavad soovi korral tähistada esimese küsimuses viidatud ankurdusseadme CE-märgisega tõendina vastavuse kohta direktiivile 89/686 […] ja/või direktiivile 89/106 […]?

5. Kui neljandale küsimusele vastatakse osaliselt või täielikult jaatavalt: millise menetluse või milliste menetluste alusel hinnatakse vastavust direktiivile 89/686 […] ja/või direktiivile 89/106 […]?

6. Kas esimeses küsimuses viidatud ankurdusseadmete puhul on standard EN 795 käsitatav [liidu] õigusena, mida tõlgendab Euroopa […] Kohus?

7. Kui kuuendale küsimusele vastatakse jaatavalt: kas standardit EN 795 tuleb tõlgendada nii, et (pädev asutus) peab esimeses küsimuses viidatud ankurdusseadmeid testima võimalikel kasutustingimustel (nagu välistemperatuur, erandlikud ilmastikutingimused, ankurdusseadmete enda ja/või kinnitusmaterjalide, nt katusekonstruktsioonide vananemine)?

8. Kui seitsmendale küsimusele vastatakse jaatavalt: kas testimine peab toimuma (kasutusjuhendis väljatoodud) kasutuspiiranguid arvestades?"

Eelotsuse küsimused

29 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et esimene, teine ja kolmas küsimus käsitlevad direktiivide 89/106 ja 89/686 kohaldatavust selliste klassi A1 ankurdusseadmete suhtes, nagu on määratletud standardis EN 795. Niisiis on nimetatud küsimustele vastamiseks Euroopa Kohtul kindlasti vaja anda tõlgendus nimetatud standardile, mille

õiguslik olemus ja tõlgendamine on kuuenda, seitsmenda ja kaheksanda küsimuse ese. Seetõttu tuleb esiteks teha otsus viimaste küsimuste kohta.

Kuues, seitsmes ja kaheksas küsimus, mis käsitlevad standardi EN 795 õiguslikku olemust

30 Eelotsusetaotluse esitanud kohus tahab oma kuuenda, seitsmenda ja kaheksanda küsimusega sisuliselt teada, kas standardis EN 795 klassi A1 ankurdusseadmete suhtes sätestatud määratlused ja nõuded on liidu õiguse osa ning kas sellest tulenevalt saab Euroopa Kohus neid tõlgendada ning kui vastus sellele on jaatav, siis palub eelotsusetaotluse esitanud kohus neid tõlgendada.

31 Seoses sellega tuleb meenutada, et eelkõige direktiivides 89/106 ja 89/686 käsitletud toodete kohta antud liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise raames võtavad liidu institutsioonid vastu direktiive, mis määratlevad olulised nõuded, millele mainitud direktiivide kohaldamisalasse kuuluvad tooted vastama peavad. Seejärel annab komisjon vastavalt direktiivis 83/189 ette nähtud korrale Euroopa standardiorganisatsioonidele mandaadi tehnospetsifikaatide väljatöötamiseks, mis täpsustavad nimetatud direktiivides sõnastatud olulisi nõudeid. Pärast seda, kui nimetatud organisatsioon on need standardid kehtestanud, avaldab komisjon viited nendele Euroopa Ühenduste Teatajas. Selline avaldamine loob eelduse, et tooted, mis on tehnilise ühtlustamise direktiiviga hõlmatud ning mis vastavad nende toodete ühtlustatud standardites määratletud tehnilistele nõuetele, vastavad nimetatud direktiivis ette nähtud olulistele nõuetele.

32 Käesoleval juhul nähtub standardist EN 795, et see töötati välja mandaadi raames, mille komisjon andis CEN-ile direktiivi 89/686 II lisa punkti 3.1.2.2 alusel.

Pärast seda avaldati viited nimetatud standardile Euroopa Ühenduste Teatajas teatises 2000/C 40/05. Siiski osutab viimane sõnaselgelt, et teatises ei käsitleta eelkõige standardi EN 795 klassi A1 kuuluvaid seadmeid, mille osas see standard ei loo mingit eeldust direktiivi 89/686 sätetele vastavuse kohta.

33 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 123 märkis, ei saa seega standardi EN 795 sätteid pidada klassi A1 ankurdusseadmete ühtlustatud tehnospetsifikaadiks. Sel alusel tuleb standardit EN 795, niivõrd kui see käsitleb klassi A1 ankurdusseadmeid, käsitada tehnilise olemusega standardina, mille on vastu võtnud eraõiguslik standardiorganisatsioon ning millel puudub seos direktiiviga 89/686.

34 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt piirdub Euroopa Kohtu pädevus eelotsuse küsimuse lahendamisel üksnes liidu õigusnormide kontrollimisega (vt selle kohta 16. jaanuari 2008. aasta määrus kohtuasjas C-361/07: Polier, punkt 9 ja seal viidatud kohtupraktika).

35 Kuna käesoleva kohtuotsuse punktid 32 ja 33 sedastavad, et kõne all olevad sätted ei kujuta endast liidu õiguse sätteid, siis tuleb järeldada, et Euroopa Kohus ei saa tõlgendada klassi A1 ankurdusseadmeid käsitlevaid standardi EN 795 sätteid, uurimata ühtlustatud standardite õiguslikku olemust.

36 Järelikult tuleb kuuendale küsimusele vastata, et klassi A1 ankurdusseadmeid käsitlevad standardi EN 795 sätted ei kuulu direktiivi 89/686 kohaldamisalasse, ei kuulu seega ka liidu õiguse hulka ja seetõttu ei ole Euroopa Kohus pädev neid tõlgendama.

37 Võttes arvesse kuuendale küsimusele antud vastust, ei ole seitsmendale ja kaheksandale küsimusele vaja vastata.

Esimene, teine ja kolmas küsimus, mis käsitlevad põhikohtuasjas kõne all olevate direktiivide 89/106 ja 89/686 sätete kohaldatavust

38 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma esimese, teise ja kolmanda küsimusega sisuliselt teada, kas standardis EN 795 määratletud klassi A1 ankurdusseadmed kuuluvad direktiivi 89/106 või direktiivi 89/686 kohaldamisalasse.

39 Kuna Euroopa Kohtul ei ole standardi EN 795 sätete tõlgendamise pädevust, mis käsitlevad määratlusi ja nõudeid nimetatud seadmete kohta, siis tuleb lähtuda põhikohtuasjas kõne all olevatest ankurdusseadmetest, milleks on Mansafe ja Kedge Safety.

40 Mõlemad seadmed kujutavad endast katusekonstruktsiooni külge püsivalt kinnitatavat ankurdussüsteemi, mille külge omakorda kinnitub IKV. Nagu eelotsusetaotlusest nähtub, on nimetatud ankurdusseadmete puhul ette nähtud, et need jäävad pärast nende paigaldamist püsivalt konstruktsiooni külge ning seega saab neid hiljem kasutada, mida huvitatud pooled kohtuistungil ka kinnitasid.

41 Mis puudutab esiteks direktiivi 89/686 kohaldatavust nende seadmete suhtes, siis määratleb selle artikkel 1 direktiivi kohaldamisala ning määrab nimetatud artikli lõigetes 2 ja 3 kindlaks mõiste „IKV".

42 Nimetatud lõigete süstemaatilisel tõlgendamisel nähtub, et IKV-na kvalifitseerimine eeldab, et sellise toote kasutaja kannab või hoiab seda või vähemalt võiks seda kanda või hoida siis, kui ta on ohtlikus olukorras. Seega peab see endast kujutama liikuvat toodet. On selge, et põhikohtuasjas käsitletavad ankurdusseadmed on nende kasutamisel ehitise külge kinnitatud. Järelikult ei ole need seadmed ette nähtud kasutaja poolt kandmiseks või hoidmiseks direktiivi 89/686 tähenduses.

43 Samuti tuleb märkida, et nende seadmete funktsioon välistab nende kvalifitseerimise „süsteemiks" direktiivi 89/686 artikli 1 lõike 3 tähenduses ning seega ka IKV sidusosana käsitlemise. Nimelt ei ole selliste seadmete funktsiooniks IKV ühendamine „teise välise lisaseadmega" nimetatud artikli tähenduses või „kindla kinnituspunktiga" sama direktiivi II lisa punkti 3.1.2.2 tähenduses. Ankurdusseadmed tuleb kvalifitseerida hoopis „väliseks lisaseadmeks", millega IKV ühendatakse.

44 Järelikult tuleb nende olemuse ja funktsiooni põhjal järeldada, et põhikohtuasjas käsitletavad ankurdusseadmed ei kuulu direktiivi 89/686 kohaldamisalasse.

45 Seda järeldust ei lükka ümber direktiivi 89/686 II lisa punktis 3.1.2.2 sätestatud nõuded, mille kohaselt peab IKV tootja kasutusjuhendis olema täpselt ja täielikult esitatud kogu teave nõude kohta, mis on esitatud kindlale kinnituspunktile, mille külge IKV ühendatakse.

46 Nimelt nähtub direktiivi 89/686 artiklist 3, et selle direktiivi II lisa tervikuna ja eelkõige selle lisa punkti 3.1.2.2 eesmärk on määratleda IKV-de suhtes kohaldatavad tervise ja ohutuse põhinõuded. Tootjale kehtestatud kohustus täpsustada nõuded, mis on

esitatud kinnituspunktile, mille külge IKV ühendatakse, ei laienda seega nimetatud direktiivi kohaldamisala nii, et see ületaks selle direktiivi artiklis 1 määratletud piirid.

47 Eeltoodud kaalutlustest nähtub, et teisele küsimusele tuleb vastata, et põhikohtuasjas käsitletavad ankurdusseadmed, mis ei ole ette nähtud kasutaja poolt kandmiseks või hoidmiseks, ei kuulu iseenesest ega tulenevalt asjaolust, et need on ette nähtud IKV-ga ühendamiseks, direktiivi 89/686 kohaldamisalasse.

48 Võttes arvesse teisele küsimusele antud vastust, ei ole kolmandale küsimusele vaja vastata.

49 Mis teiseks puudutab direktiivi 89/106 kohaldatavust selliste ankurdusseadmete nagu Mansafe ja Kedge Safety suhtes, siis nähtub selle direktiivi artikli 1 lõikest 1, et seda kohaldatakse ehitustoodetele, kuivõrd nimetatud direktiivi artikli 3 lõikes 1 osutatud ehitistele esitatavad olulised nõuded puudutavad ehitustooteid. Selleks et teha kindlaks nende ehitiste suhtes kohaldatavad olulised nõuded ning nõuded, mis võivad mõjutada ehitustoote omadusi, osutab viimati nimetatud artikkel direktiivi 89/106 I lisale, mis käsitleb eelkõige ohutust ehitise kasutamisel.

50 Selles tähenduses peab selleks, et direktiivi 89/106 saaks teatava toote suhtes kohaldada, olema samaaegselt täidetud kaks tingimust: esiteks toote olemusega seotud tingimus ja teiseks toote funkstiooni käsitlev tingimus.

51 Esiteks sätestab direktiivi 89/106 artikli 1 lõige 2 selle direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate toodete olemuse kohta, et „ehitustoode" tähendab toodet, mis on toodetud püsivaks paigaldamiseks ehitisse.

52 Kõigepealt tuleb nentida, et direktiiv 89/106 ei määratle mõistet „püsiv paigaldamine". Arvestades nii selle mõiste tavalist tähendust kui ka selle direktiivi eesmärki tagada, et ehitised vastaksid selles direktiivis sätestatud olulistele nõuetele, tuleb siiski meenutada, et ehitustoodetena tuleb kvalifitseerida tooted, mis on osa ehitisest, mille eemaldamine vähendab selle ehitise kasutatavust ning mille eemaldamine või asendamine kujutab endast ehitustegevust.

53 Seoses põhikohtuasjas kõne all olevate ankurdusseadmete omadustega, mida on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktis 40, tuleb nentida, et need seadmed on katusele kinnitatud sellisel viisil, et need moodustavad vastavalt ehitustoote kvalifikatsioonile direktiivi 89/106 artikli 1 lõike 2 tähenduses osa ehitisest.

54 Mis teiseks puudutab direktiivi 89/106 kohaldamisalasse kuuluvate toodete funktsiooni, siis näeb selle direktiivi I lisa punkt 4 ette, et ehitustooted peavad olema kõlblikud ehitiste jaoks, mis on kõlblikud kavandatud kasutuseks, ja seda eelkõige kasutusturvalisuse seisukohalt, sätestades, et ehitis peab olema projekteeritud ja ehitatud nii, et tal ei esineks lubamatuid õnnetusriske kasutamisel ja ekspluateerimisel, nagu libisemine, kukkumine, kokkupõrge, põletus, surmava elektrilöögi saamine, vigastused plahvatusest.

55 Käesoleval juhul on selge, et põhikohtuasjas kõne all olevad ankurdusseadmed on nähtud ette katustel töid tegevate isikute ohutuse tagamiseks, hoides ära allakukkumise ohu, mida võib katuse kasutamisel või ekspluateerimisel ette tulla eelkõige siis, kui ehitist puhastatakse või parandatakse.

56 Seetõttu tuleb järeldada, et sellised seadmed tagavad katuse kasutamisel või ekspluateerimisel ohutuse direktiivi 89/106 I lisa punkti 4 tähenduses.

57 Sellist järeldust ei sea kahtluse alla asjaolu, et nimetatud direktiivi I lisa punkti 4 hollandikeelses versioonis ei ole hõlmatud tegevus, mis toimub ehitisest väljaspool, ning seega tegevus, mis toimub katusel. Nimelt välistab väljakujunenud kohtupraktika kohaselt liidu õiguse ühetaolise tõlgendamise vajadus selle, et sätte sõnastust tõlgendatakse eraldatult ühes versioonis, vaid nõuab vastupidi, et seda tõlgendataks kõiki teisi ametlikke keeleversioone arvestades (vt selle kohta 20. novembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-375/07: Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading, EKL 2008, lk I-8691, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika). Teistes keeleversioonides, näiteks saksa, inglise ja prantsuse keeleversioon, ei tehta vahet tegevustel, mis toimuvad ehitise sees ja sellest väljaspool.

58 Lisaks ei saa direktiivi 89/106 ühegi sätte põhjal järeldada, et selle kohaldamisala tuleb tõlgendada kitsalt ja seetõttu tuleb põhikohtuasjas kõne all olevad seadmed sealt välja jätta. Selle direktiivi eesmärke arvestades on eelkõige katusel töötavate isikute poolt ehitiste kasutamise ohutuse seisukohalt määrava tähtsusega võimalus katust kasutades loota ankurdusseadmetele, mis on kinnitatud ehitise külge ja mille puhul on ette nähtud, et need jäävad sinna püsivalt ning mis kord sinna külge kinnitatuna

moodustavad osa nimetatud ehitisest ja kujutavad endast seega ehitustoodet direktiivi 89/106 tähenduses.

59 Eelnevatest kaalutlustest lähtudes tuleb esimesele küsimusele vastata, et põhikohtuasjas käsitletavad ankurdusseadmed, mis moodustavad osa ehitisest, mille külge need on kinnitatud selleks, et tagada ohutus selle ehitise katuse kasutamisel või ekspluateerimisel, kuuluvad direktiivi 89/106 kohaldamisalasse.

Neljas ja viies küsimus, mis käsitlevad otsuse 93/465 tõlgendamist

60 Eelotsusetaotluse esitanud kohus tahab oma neljanda küsimusega sisuliselt teada, kas otsus 93/465 lubab soovi korral tähistada toote CE-märgisega, kui toode ei kuulu selle direktiivi kohaldamisalasse, mille alusel märgisega tähistamine toimub, kuid vastab selles direktiivis määratletud tehnilistele nõuetele, ning juhul kui vastus sellele küsimusele on jaatav, siis millise menetluse või milliste menetluste alusel tuleb seda vastavust hinnata.

61 Sellega seoses tuleb märkida, et kui lugeda koos otsuse 93/465 lisa I osa punkti B alapunkte a, b ja e, siis nähtub, et CE-märgis kujutab endast ainsat vahendit, mis tõendab esiteks toote vastavust selle suhtes kohaldatavates ühes või mitmes tehnilise ühtlustamise direktiivis määratletud olulistele nõuetele, ning teiseks seda, et see toode on läbinud nimetatud direktiividele vastavuse hindamise menetluse.

62 Lisaks on selle sama lisa I osa punkti B alapunktide i ja l põhjal selge, et on vaja vältida võimalikke segadusi ja CE-märgise kuritarvitamist, eelkõige pannes liikmesriikidele kohustuse lõpetada igasugune selle märgise põhjendamatu kinnitamine.

63 Neil tingimustel võib CE-märgisega tähistada üksnes need tooted, mille tähistamine selle märgisega on ette nähtud konkreetsete liidu ühtlustamise õigusaktidega, nii et teiste toodete märgisega tähistamine on välistatud. Teistsugune hinnang tooks nimelt kaasa segaduse nimetatud märgise tähenduse osas. Sellise segadusest tuleneva ohu ärahoidmiseks sätestab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määruse (EÜ) nr 765/2008 (millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, lk 30), mida kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2010) artikli 30 lõige 2, et CE-märgisega tähistatakse ainult need tooted, mille märgisega tähistamine on ette nähtud konkreetsete liidu ühtlustamise õigusaktidega, ning sellega ei tähistata teisi tooteid.

64 Seega tuleb neljandale küsimusele vastata, et otsus 93/465 välistab toote tähistamise CE-märgisega, kui toode ei kuulu selle direktiivi kohaldamisalasse, mille alusel tähistamine toimub, isegi kui see toode vastab selles direktiivis määratletud tehnilistele nõuetele.

65 Lähtudes neljandale küsimusele antud vastusest, ei ole viiendale küsimusele vastamine vajalik.

Kohtukulud

66 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Klassi A1 ankurdusseadmeid käsitlevad standardi EN 795 sätted ei kuulu nõukogu 21. detsembri 1989. aasta direktiivi 89/686/EMÜ isikukaitsevahendeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. septembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1882/2003) kohaldamisalasse ning ei kuulu seega ka liidu õiguse hulka ja seetõttu ei ole Euroopa Kohus pädev neid tõlgendama.**

2. **Põhikohtuasjas käsitletavad ankurdusseadmed, mis ei ole nähtud ette kasutaja poolt kandmiseks või hoidmiseks, ei kuulu iseenesest ega tulenevalt asjaolust, et need on ette nähtud isikukaitsevahendiga ühendamiseks, direktiivi 89/686 (muudetud määrusega nr 1882/2003) kohaldamisalasse.**

3. **Põhikohtuasjas käsitletavad ankurdusseadmed, mis moodustavad osa ehitisest, mille külge need on kinnitatud selleks, et tagada ohutus selle ehitise katuse kasutamisel või ekspluateerimisel, kuuluvad 21. detsembri 1988. aasta direktiivi 89/106/EMÜ ehitustooteid puudutavate liikmesriikide õigus- ja**

haldusnormide ühtlustamise kohta (muudetud määrusega nr 1882/2003) kohaldamisalasse.

4. Nõukogu 22. juuli 1993. aasta otsus 93/465/EMÜ, mis käsitleb tehnilise ühtlustamise direktiivides kasutatavaid vastavushindamismenetluse eri etappide mooduleid ning CE-vastavusmärgise kinnitamise ja kasutamise eeskirju, välistab toote tähistamise CE-märgisega, kui toode ei kuulu selle direktiivi kohaldamisalasse, mille alusel tähistamine toimub, isegi kui see toode vastab selles direktiivis määratletud tehnilistele nõuetele.

Allkirjad